

Dosarul nr. 3r-224/20

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Malîi, E.Palanciuc, Vl.Clima)

DECIZIE

30 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând recursul depus de Agenția Servicii Publice,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova” împotriva Consiliului sătesc Crăsnășeni, Primăriei satului Crăsnășeni, raionul Telenești și Agenției Servicii Publice, intervenienți accesorii Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, Aparatul Președintelui raional Telenești privind anularea actelor administrative, radierea înscrierilor din registrul bunurilor imobile, recunoașterea valabilității dreptului de proprietate și repunerea în aceste drepturi, recunoașterea ca neîntemeiat refuzul eliberării actelor și obligarea eliberării actelor,

împotriva încheierii din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care Agenției Servicii Publice i-a fost aplicată amenda pentru neprezentarea probelor revendicate în conformitate cu art. 216 alin. (1) lit. c) Cod administrativ,

c o n s t a t ă:

La 3 august 2017, Asociația Obștească „Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului sătesc Crăsnășeni, Primăriei satului Crăsnășeni, raionul Telenești și Oficiului Cadastral Teritorial Telenești privind anularea actelor administrative, constatarea faptelor și a dreptului de proprietate asupra imobilelor.

Prin încheierea din 30 noiembrie 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Central a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat.

Prin încheierea din 19 ianuarie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, la cererea reprezentantului reclamantei, în proces a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Aparatul Președintelui raional Telenești.

Prin hotărârea din 19 decembrie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova” a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 21 decembrie 2018 Asociația Obștească „Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 26 februarie 2019 a depus apel motivat, solicitând admiterea apelului, casarea actului judecătoresc contestat cu pronunțarea unei noi hotărâri, de admitere a acțiunii.

Prin încheierea protocolară din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a dispus obligarea Agenției Servicii Publice de a expedia în adresa instanței de apel a dosarelor cadastrale tehnice și de inventariere tehnică în privința bunurilor imobile care au tangență cu prezentul litigiu.

Prin interpelarea fără număr și fără dată, Curtea de Apel Chișinău a solicitat în baza art. 216 alin. (1) lit. c) Codul administrativ, Agenției Servicii Publice prezentarea dosarelor cadastrale, tehnice și de inventariere tehnică ce se referă la bunurile imobile vizate în prezenta cauză, cu acordarea termenului limită pentru prezentarea probelor până la 25 aprilie 2019, ora 16:00.

Prin scrisoarea Agenției Servicii Publice din 13 mai 2020, s-a comunicat despre imposibilitatea prezentării până la 25 aprilie 2019 a dosarelor cadastrale, tehnice și de inventariere tehnică pentru bunurilor imobile, întrucât ele se păstrează în arhiva organului cadastral teritorial Telenești. Demersul a fost expediat Serviciului cadastral teritorial Telenești pentru pregătirea dosarelor solicitate, pentru a fi ridicate de curierul instanței cu prezentarea încheierii instanței de judecată care dispune ridicarea, potrivit art. 20 alin. (5) al Legii cadastrului bunurilor imobile. Dosarul cadastral se păstrează permanent și conține originalele actelor doveditoare de drept și alte documente necesare înregistrării. Astfel, ținând cont de importanța actelor din dosarul cadastral Ministerul Justiției a expediat tuturor instanțelor judecătorești o scrisoare explicativă, care indică expres, că dosarele cadastrale pot fi ridicate de la serviciile cadastrale teritoriale, în cazurile prevăzute de legislația în vigoare, doar prin curierul instanței judecătorești, în baza încheierii instanței de judecată prin care se dispune ridicarea dosarelor cadastrale solicitate.

Prin încheierea din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a aplicat Agenției Servicii Publice amendă în mărime de 20 unități convenționale pentru neprezentarea probelor revendicate în conformitate cu art. 216 alin. (1) lit. c) Codul administrative.

Prin decizia din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost casată integral hotărârea din 19 decembrie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central și s-a emis o decizie nouă prin care, cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova” s-a admis parțial.

La 4 mai 2020 Primăria satului Crăsnășeni, raionul Telenești, reprezentat de avocatul Vadim Marchitan, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei instanței de apel, iar la 22 mai 2020 a depus motivarea recursului, solicitând casarea integrală a deciziei din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei decizii noi, prin care acțiunea depusă de Asociația Obștească „Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova” să fie respinsă ca neîntemeiată, iar prin încheierea din 26 august 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus

de către Primăria satului Crăsnășeni, raionul Telenești, reprezentată de avocatul Vadim Marchitan, a fost declarat inadmisibil.

Între timp, la 18 mai 2020, Agenția Servicii Publice a depus recurs împotriva încheierii din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului și casarea actului judecătoresc ce constituie obiectul prezentului recurs.

În motivarea cererii de recurs s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată pe motiv că, a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, or, la interpelarea Curții de Apel Chișinău, Agenția a expediat la 8 mai 2019 răspunsul care a fost recepționat de către instanță la data de 13 mai 2020, prin care a informat instanța de judecată despre imposibilitatea prezentării actelor solicitate până la data indicată, întrucât dosarul solicitat se păstrează în arhiva Serviciului Cadastral Teritorial Telenești.

Respectiv, în vederea distrugerii sau pierderii dosarului cadastral, acesta urmează a fi ridicat de curierul instanței cu prezentarea încheierii emisă în acest sens.

Or, sunt înregistrate cazuri de nerestituire/pierdere a dosarelor cadastrale, fapt ce duce la necesitatea de restabilire a lor, care uneori este irealizabil din cauza imposibilității restabilirii actelor doveditoare de drept, care au fost emise într-un singur exemplar.

Totodată, inexistența unei proceduri clare și definitive de restituire a dosarelor cadastrale duce, deseori, la tergiversarea restituirii lor, fapt ce creează impedimente la realizarea drepturilor titularilor sau al persoanelor interesate, deoarece la efectuarea înregistrărilor în registrul bunurilor imobile sau eliberarea informației din cadastru este necesară confruntarea datelor actelor prezentate cu cele din dosarul cadastral, iar în lipsa dosarului cadastral se pot crea situații de risc de prejudiciere a titularilor de drept asupra bunurilor imobile, precum și a instituției deținătoare a Registrului bunurilor imobile.

În concluzie, Agenția a indicat că solicitarea dosarelor cadastrale, tehnice și de inventariere tehnică ce se referă la bunurile imobile vizate în prezenta cauză este inportună, deoarece la materialele cauzei au fost anexate toate actele în temeiul cărora s-au efectuat înscrierea imobilelor în Registrul bunurilor imobile.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 22 mai 2019 (vol.III,f.d.185), însă ținând cont de faptul că încheierea nominalizată separat nu se supune niciunei căi de atac, decât odată cu fondul deciziei, iar decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 23 ianuarie 2020 (vol.IV,f.d.22) și notificată Agenției Servicii Publice în perioada stării de urgență, la data de 10 aprilie 2020 (vol.IV,f.d.50), recursul depus la data de 18 mai 2020 (vol.IV,f.d.71) este depus cu respectarea termenului prevăzut de lege.

Or, prin prisma pct. 8 din Anexa la dispoziția nr. 1 din data de 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, termenele de exercitare a căilor de atac aflate în curs la data instituirii stării de urgență au fost întrerupte, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării

de urgență. Respectiv, termenul de declarare a recursului pentru Agenția Servicii Publice după întrerupere a început a curge de la data de 16 mai 2020.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Agenția Servicii Publice urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din conținutul recursului depus de Agenția Servicii Publice, rezultă că recurenta nu este de acord cu încheierea din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care i-a fost aplicată amenda în mărime de 20 unități convenționale, pentru neprezentarea probelor revendicate în conformitate cu art. 216 alin. (1) lit. c) Cod administrativ (vol.IV,f.d.71-72), iar din conținutul încheierii recurate a instanței de apel rezultă că, Agenției Servicii Publice i-a fost aplicată amenda pentru încălcarea termenului stabilit de instanță de prezentare a actelor solicitate (f.d.86-87).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel despre necesitatea aplicării amenzii pentru neexecutarea încheierii justă.

În corespundere cu art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În conformitate cu art. 238 Cod administrativ, în procedura de apel nu pot fi prezentate probe noi decât dacă un participant la proces dovedește că a fost în imposibilitate să le prezinte în procedura de examinare în fond și instanța de apel le admite printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs. Instanța de apel este în drept să solicite din oficiu probe noi, în măsura în care le consideră necesare pentru justa soluționare a cauzei.

Potrivit art. 22 Cod administrativ, (1) autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor. (2) Faptele deja cunoscute autorităților publice sau instanțelor de judecată competente, faptele general notorii și faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, pînă la proba contrarie.

Conform art. 219 Cod administrativ, (1) instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (2) Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă,

totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces. (4) Instanța de judecată poate avea o discuție juridică cu participanții la proces sau poate da în scris indicații cu privire la situația de drept a cauzei examinate.

Articolul 221 din același cod prevede că, (1) autoritățile publice sunt obligate să prezinte instanței de judecată, concomitent cu referința, dosarele administrative. La solicitarea instanței de judecată, autoritățile publice sunt obligate să prezinte suplimentar și alte documente pe care le dețin, inclusiv cele electronice, și să acorde informații. (2) La prezentarea documentelor și a dosarelor administrative, precum și la acordarea informațiilor, autoritățile publice urmează să numească documentele, dosarele administrative sau informațiile care, conform legii, au caracter secret, din care motiv, conform art. 222 alin. (2), participanții la proces nu vor avea acces la dosar. (3) Dacă și la a doua solicitare autoritatea publică nu își îndeplinește obligația de prezentare a documentelor sau a dosarelor ori de acordare a informațiilor, instanța de judecată poate: a) cita conducătorul autorității publice sau reprezentantul acestuia pentru explicarea motivului de neîndeplinire a obligației; sau b) după o înștiințare prealabilă, aplica în privința autorității publice și/sau conducătorului acesteia o amendă în mărime de la 100 la 500 de unități convenționale. Atât înștiințarea, cât și aplicarea amenzii pot fi repetate.

Încheierea din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care Agenției Servicii Publice i-a fost aplicată amenda este indisolubil legată de încheierea protocolară din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care aceasta a fost obligată să prezinte actele cadastrale.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 10 aprilie 2019, obligarea Agenției Servicii Publice de a prezenta dosarele cadastrale, tehnice și de inventariere tehnică ce se referă la bunurile imobile vizate în prezenta cauză a avut loc la inițiativa instanței de apel, deoarece le-a considerat necesare pentru justa soluționare a cauzei.

Astfel, art. 216 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, prevede că, pentru pregătirea dezbaterilor judiciare, judecătorul sau, în cazul instanței colegiale, judecătorul raportor solicită, la cerere sau din oficiu, probele necesare examinării complete și soluționării juste a cauzei de contencios administrativ printr-o încheiere în care este stabilit termenul-limită de prezentare a acestora.

Iar potrivit art.216 alin. (3) din același cod, dacă persoanele cărora instanța de judecată le-a solicitat prezentarea probelor nu le dețin sau se află în imposibilitatea de a le prezenta în termenele stabilite, ele sînt obligate să comunice instanței acest fapt în decursul a 3 zile de la data primirii solicitării. În caz contrar, în privința acestor persoane se aplică o amendă de pînă la 50 de unități convenționale. Aplicarea amenzii nu scutește persoana care dispune de proba solicitată de obligația prezentării probei în instanța de judecată.

Prin prisma normelor legal enunțate, instanța de recurs relevă că, prin încheierea protocolară din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău în coroborare cu notificarea fără număr și fără dată expediată în adresa Agenției la data de 18 aprilie 2019, s-a dispus obligarea Agenției Servicii Publice de a expedia în adresa instanței de apel a dosarelor cadastrale, tehnice și de inventariere tehnică ce se referă la bunurile imobile vizate în prezenta cauză, acordându-i-se un termen pînă la data de 25 aprilie 2019, inclusiv (vol.IV,f.d.155-156,176).

Concomitent, din materialele cauzei Colegiul reține că la 18 aprilie 2019, copia notificării a fost recepționată de către Agenția Servicii Publice, ceea ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexată la dosar (vol.IV,f.d.77-78).

Ținând cont de împrejurările menționate în coraport cu normele enumerate, se conchide că, la caz, instanța de apel corect a dispus aplicarea Agenției Servicii Publice a amenzii pentru neprezentarea probelor revendicate în conformitate cu art. 216 alin. (1) lit. c) Cod administrativ.

În acest context, nu pot constitui drept temei pentru admiterea recursului și casarea încheierii recurate argumentele recursului precum că, la interpelarea fără număr și fără dată a Curții de Apel Chișinău, Agenția a expediat la 8 mai 2019 răspunsul care a fost recepționat de către instanță la data de 13 mai 2020, prin care a informat instanța de judecată despre imposibilitatea prezentării actelor solicitate până la data indicată, întrucât dosarul solicitat se păstrează în arhiva Serviciului Cadastral Teritorial Telenești.

Or, recurenta nu s-a conformat indicației instanței de apel, adică nu a prezentat în termenul stabilit de instanță – 25 aprilie 2019 dosarele cadastrale, tehnice și de inventariere tehnică ce se referă la bunurile imobile vizate în prezenta cauză, iar răspunsul prin care Agenția a informat instanța de judecată despre imposibilitatea prezentării actelor solicitate până la data indicată, a parvenit în adresa instanței de apel la data de 13 mai 2020 (vol.IV,f.d.182), adică cu încălcarea termenului stabilit de instanța de judecată.

Neîntemeiate sunt și argumentele recursului precum că solicitarea dosarelor cadastrale, tehnice și de inventariere tehnică ce se referă la bunurile imobile vizate în prezenta cauză este inoportună, deoarece la materialele cauzei au fost anexate toate actele în temeiul cărora s-au efectuat înscrierea imobilelor în Registrul bunurilor imobile. Or, conform art. 216 alin. (1) lit. c) în coroborare cu art. 221 alin. (1) Cod administrativ, pentru pregătirea dezbaterilor judiciare, judecătorul sau, în cazul instanței colegiale, judecătorul raportor efectuează următoarele acțiuni: solicită, la cerere sau din oficiu, probele necesare examinării complete și soluționării juste a cauzei de contencios administrativ printr-o încheiere în care este stabilit termenul-limită de prezentare a acestora. La solicitarea instanței de judecată, autoritățile publice sînt obligate să prezinte suplimentar și alte documente pe care le dețin, inclusiv cele electronice, și să acorde informații.

Respectiv, prezentarea dosarelor cadastrale, tehnice și de inventariere tehnică ce se referă la bunurile imobile vizate în prezenta cauză a avut loc la inițiativa instanței de apel, deoarece le-a considerat necesare pentru justa soluționare a cauzei.

Având în vedere cele menționate mai sus, instanța de recurs consideră că instanța de apel corect și întemeiat a aplicat în privința Agenției Servicii Publice, pentru neprezentarea probelor revendicate în conformitate cu art. 216 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, amendă în mărime de 20 unități convenționale, ceea ce constituie 1000 lei. Or, amenda se stabilește în unități convenționale. O unitate convenită este egală cu 50 de lei.

În astfel de circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ respinge argumentele formulate în recurs, deoarece acestea sunt declarative și lipsite de suport legal.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide :

Se respinge recursul depus de Agenția Servicii Publice.

Se menține încheierea din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova” împotriva Consiliului sătesc Crăsnășeni, Primăriei satului Crăsnășeni, raionul Telenești și Agenției Servicii Publice, intervenienți accesorii Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, Aparatul Președintelui raional Telenești privind anularea actelor administrative, radierea înscrierilor din registrul bunurilor imobile, recunoașterea valabilității dreptului de proprietate și repunerea în aceste drepturi, recunoașterea ca neîntemeiat refuzul eliberării actelor și obligarea eliberării actelor.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh